

**Finanspolicy
för
Norrbottens läns landsting**

Innehåll

1. Inledning	4
1.1 Syfte	4
1.2 Mål	4
2. Organisation.....	4
2.1 Landstinget och dess bolag	4
2.2 Fördelning av ansvar och befogenheter	5
2.3 Övrigt om ansvarsfördelning	5
3. Risker	5
4. Styrning och rapportering	7
4.1 Styrning.....	7
4.2 Kontroll, rapportering och uppföljning	7
5. Likviditetsförvaltning	7
5.1 Likviditetshantering	7
5.2 Kortfristig placering.....	7
5.3 Räntebärande placeringar.....	8
6. Skuldförvaltning	8
6.1 Upplåning.....	8
6.2 Derivatinstrument	8
6.3 Valutarisk.....	9
6.4 Leasing.....	9
7. Borgen.....	9
7.1 Omfattning	9
7.2 Riskbedömning, säkerhet, avgifter	10
7.3 Beslut om borgen	10
7.4 Uppföljning och redovisning	10
8. Kapitalförvaltning	10
8.1 Bakgrund.....	10
8.2 Tillåtna tillgångsslag	10
8.3 Fördelning av det totalt placerade kapitalet	11
8.4 Räntebärande investeringar.....	11
8.5 Aktier och aktierelaterade instrument.....	12
8.6 Alternativa investeringar.....	12
8.7 Likvida medel	12
8.8 Investeringsfonder	12
8.9 Derivatinstrument	12
8.10 Valutarisk.....	12

8.11 Etisk hänsyn	12
9. Motparter och limitavvikelser	13
9.1 Transaktioner	13
9.2 Förvar	13
9.3 Överträdelse av övergripande limit.....	13
10. Externa förvaltare	13
10.1 Extern förvaltares behörighet.....	13
10.2 Urvalskriterier för externa förvaltare	14
10.3 Avveckling av förvaltare och fonder	14
11. Rapportering och uppföljning	14
11.1 Rapporteringens syfte	14
11.2 Rapportering	14
11.3 Utvärdering	14
12. Förvaltning av andra organisationers medel	14
13. Övergångsregler.....	15
Bilaga 1. Hel- och delägda bolag/stiftelser där Landstinget har ett rättsligt inflytande	16
Bilaga 2. Definitioner av begrepp som förekommer i finanspolicyn....	17

1. Inledning

1.1 Syfte

Syftet med finanspolicyn är att ge Landstinget och koncernen ett regelverk som säkerställer att Kommunallagens krav i 8 kap. 2:a och 3:e paragraferna avseende medelsförvaltningen uppfylls. Policyn ska även vara en vägledning i det dagliga arbetet för de som arbetar i finansförvaltningen. Med koncernen avses de stiftelser och bolag där landstinget är stiftare eller ägare/delägare.

Bolag och stiftelser ska anta egna riktlinjer för finansverksamheten. Kraven i dessa riktlinjer ska dock inte vara lägre ställda än i den av Landstingsfullmäktige fastställda finanspolicyn för Landstinget.

1.2 Mål

Landstinget förvaltar tillgångar och skulder av olika slag. Det övergripande målet är att Landstinget ska kunna hantera olika åtaganden samtidigt som de finansiella kostnaderna hålls så låga som möjligt och därmed förbättra Landstingets finansiella situation. Förvaltningen kan uppdelas i tre områden: Likviditetsförvaltning, skuldförvaltning och långsiktig kapitalförvaltning. För respektive förvaltning är målen följande:

1. Målet med likviditetsförvaltningen är att säkerställa Landstinget och koncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt. Utifrån detta åsätts likviditetsförvaltningen ett avkastningsmål motsvarande stats-skuldväxlar (SSVX) 3 mån.
2. Målet med skuldförvaltningen är att säkerställa Landstingets och koncernens långsiktiga upplåningsbehov till lägsta möjliga kostnad och risk.
3. Målet med den långsiktiga kapitalförvaltningen är att kunna möta Landstingets och koncernens framtida finansiella åtaganden. Utifrån detta åsätts förvaltningen ett långsiktigt reall avkastningsmål om 3,0 procentenheter sett över en rullande femårsperiod.

2. Organisation

2.1 Landstinget och dess bolag

För att hantera koncernens ekonomi effektivt ska Landstinget på det sätt och inom de ramar som Landstingsfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna för de enheter som ingår i koncernen.

Samordningen mellan Landstinget och dess bolag regleras genom ägardirektiv, finanspolicy för Landstinget det enskilda bolagets finanspolicy samt rutiner som Landstingsdirektören utarbetat för samordningen.

Till koncernen räknas i detta sammanhang stiftelser, hel- och delägda bolag där Landstinget har ett rättsligt inflytande enligt bilaga 1.

2.2 Fördelning av ansvar och befogenheter

För koncernen ska följande ansvars- och befogenhetsfördelning gälla för den finansiella verksamheten:

Enhet	Ansvarsområde
Landstingsfullmäktige	<ul style="list-style-type: none">• Beslutar om finanspolicy för Landstinget.• Beslutar om finansiella mål, borgen, ramar för upplåning samt vidareutlåning inom koncernen.• Beslutar om medel som avskiljs för framtida finansiella åtaganden.• Beslutar om mottagande av förvaltning av andra organisationers medel.
Landstingsstyrelsen	<ul style="list-style-type: none">• Ansvarar för Landstingets medelsförvaltning.• Ansvarar för upplåning, placering av Landstingets likvida medel, vidareutlåning inom koncernen, borgen samt leasing.• Ansvarar för tecknandet av externa förvaltningsuppdrag samt• Ansvarar för förvaltningen av andra organisationers medel.
Landstingsdirektören	<ul style="list-style-type: none">• Ansvarar för att Landstingets finansförvaltning sköts på ett effektivt sätt och inom de ramar som lagar och förordningar samt denna finanspolicy anger.• Beslutar, inom ramen för Landstingsstyrelsens delegation, om upplåning, placering av Landstingets likvida medel, vidareutlåning inom koncernen, borgen, leasing, externa förvaltningsuppdrag samt förvaltning av andra organisationers medel.• Företräder i den löpande verksamheten Landstinget gentemot externa parter.• Initierar och utarbetar förslag till uppdateringar av finanspolicy när så erfordras.• Rapporterar utfallet av det finansiella resultatet till Landstingsstyrelsen enligt plan.• Lämnar vid behov service i finansiella frågor till Landstingets bolag som omfattas av denna finanspolicy.• Utarbetar rutiner för samordningen mellan Landstinget och bolagen.
Bolagen	<ul style="list-style-type: none">• Upprättar egna riktlinjer för finansverksamheten med beaktande av den av Landstingsfullmäktige antagna finanspolicy.• Ansvar för sin egen finansiella verksamhet och risker enligt vad som kommer av Aktiebolagslagen, ABL.

2.3 Övrigt om ansvarsfördelning

För organisation och ansvarsfördelning inom Landstinget se även Landstingets gemensamma regler och riktlinjer, Styrelsens delegering av beslutsrätt, vidaredelegation av beslutsrätt.

3. Risker

All form av ekonomisk verksamhet innebär ett visst mått av finansiellt risktagande. Syftet med reglerna i denna policy är att skapa möjligheter till ett rationellt hanterande av risker med beaktande av den kostnad som det medför att minska eller eliminera risker.

Inom ramen för denna policy ska följande risker hanteras:

Typ av risk	Beskrivning
Administrativ risk	<p>Med administrativ risk avses risk för störningar i de administrativa rutinerna. Det kan exempelvis gälla handhavande av personer involverade i finansiella transaktioner eller tekniska system som används i hanteringen av finansiella transaktioner. Störningar kan inträffa såväl i den egna organisationen som hos motpart. För att säkerställa att de administrativa riskerna begränsas ska dessa beaktas i varje affärstransaktion och överenskommelse som koncernen genomför eller tecknar.</p> <p>Utöver en tydlig delegation ska rutinbeskrivningar och behörighetsnivåer vara väl dokumenterade och kända.</p>
Ränterisk	<p>Med ränterisk avses risken att förändringar i det allmänna ränteläget inverkar negativt på Landstingets likviditet, skuldportfölj och långsiktiga räntebärande placeringar.</p> <p>Vid beaktande av ränterisken för Landstinget och koncernens likviditet ska beaktas bindningstid och säkerhet för att räntelöften infrias. Målet för koncernens likviditetsförvaltning är att åstadkomma en så god avkastning som möjligt på räntenettet.</p> <p>Vid beaktande av ränterisken i Landstinget skuldportfölj ska beaktas spridningen av bindningstider för att säkerställa att ränteomsättning får en så låg negativ påverkan på Landstingets räntekostnad som möjligt.</p>
Refinansieringsrisk	<p>Med refinansieringsrisk avses risken att inte ha tillgång till kreditmarknaden vid omsättning av lån. För att säkerställa att Landstinget och koncernen har tillgång till kreditmarknaden ska man ha en differentierad förfallostruktur på sin låneportfölj. Vidare ska Landstinget och koncernen vid varje tidpunkt säkerställa att man har tillgång till kreditlöften som matchar det finansieringsbehov som finns.</p>
Motpartsrisk	<p>Med motpartsrisk avses risk att motpart inte fullgör sina förpliktelser. Motpartsrisken begränsas genom att enbart godkända motparter används i samband med finansiella transaktioner för koncernen.</p>
Likviditetsrisk	<p>Med likviditetsrisk avses att finansiella placeringar eller instrument ej kan omsättas i den takt Landstinget önskar. För att begränsa likviditetsrisken ska en likviditetsplan som anger Landstingets finansiella flöden finnas som matchar de korta placeringarna. För Landstingets långfristiga placeringar ska likviditetsrisken beaktas vid valet av värdepapper.</p>
Valutarisk	<p>Med valutarisk avses värdeförändringar av en valuta i förhållande till i första hand svenska kronor. Utöver placeringar i globala aktier exponerar sig inte Landstinget för någon valutarisk.</p>
Kreditrisk	<p>Med kreditrisk avses risken att inte kreditgivaren infriar sina löften vad avser återbetalning av lån och ränta. För landstingets placeringar ska kreditrisken beaktas vid val av emittent och värdepapper.</p>

4. Styrning och rapportering

4.1 Styrning

Landstingsdirektören ansvarar för samordningen av de finansiella frågorna inom Landstinget/koncernen. Förslag till rutiner för hur samordningen ska ske utformas av Landstingsdirektören.

4.2 Kontroll, rapportering och uppföljning

Särskild vikt ska läggas vid kontroll, rapportering och uppföljning av finansiella transaktioner i Landstinget. Landstingsdirektören ansvarar för utformningen av rutiner för detta. Bolagen ansvarar för utformning av rutiner i sin egen verksamhet.

4.2.1 Kontroll

Landstingsdirektören ansvarar för att det finns rutinbeskrivningar för finansiella transaktioner samt rutiner för intern kontroll för landstingets finansiella verksamhet samt vid behov arbetsbeskrivningar för enskild medarbetare. Motsvarande i bolagen sker inom ramen för verkställande direktörens ansvar.

4.2.2 Rapportering och uppföljning

Landstingsdirektören ansvarar för att ändamålsenlig dokumentation, rapportering och uppföljning sker av finansiella transaktioner i Landstinget. I bolagen har verkställande direktören motsvarande ansvar. Landstingsstyrelsen ska löpande informeras om Landstinget och koncernens finansiella mellanhavanden. Landstingsdirektören ansvarar för att avvikelserapportering sker till Landstingsstyrelsen. Motsvarande i bolagen sker inom ramen för verkställande direktörens löpande rapportering.

5. Likviditetsförvaltning

Landstinget har som mål att upprätthålla en likviditetsreserv som omfattar minst 10 procent av landstingets nettokostnader. Med likviditetsreserv avses behållningen på landstingets koncernkonto.

5.1 Likviditetshantering

För att optimera Landstingets finansnetto ska ett så kallat koncernkontosystem finnas som kvittar penningflöden mot varandra inom koncernen. Systemet ska möjliggöra gottskrivning av intern ränta mellan enheterna.

Koncernens gemensamma saldo hanteras inom de villkor som upphandlas med kontoförande bank. Till koncernkontosystemet kan kredit på 450 miljoner kronor upphandlas och kan utnyttjas internt i koncernen. Villkoren för in- och utlåningsränta inom koncernkontosystemet fastställs av Landstingsstyrelsen.

Kortfristig likviditet placeras gemensamt för koncernen.

5.2 Kortfristig placering

Kortfristig likviditet placeras på det för Landstinget/koncernen mest fördelaktiga sättet beaktat begränsningar i punkt 5.3 samt med beaktande av Landstingets likviditetsplan.

5.3 Räntebärande placeringar

Placeringar får ske i räntebärande värdepapper utgivna i svenska kronor. I det fall investeringar görs inom ramen för investeringsfond får även dessa fonder ha inslag av placeringar i räntebärande värdepapper utgivna i utländsk valuta, under förutsättning att dessa placeringar då i huvudsak valuta-säkras till svenska kronor. För direktägda räntebärande värdepapper i svensk valuta gäller limiterna i tabellen nedan. Procenttalen i tabellen avser andelar av marknadsvärdet för tillgångsslaget räntebärande värdepapper.

Emittent-kategori	Emittent/värdepapper	Max andel per emittent-kategori, %	Max andel per emittent inom respektive emittent-kategori, %
1	Svenska staten eller av svenska staten garanterade värdepapper	100	100
2	Kommuninvest, svenska kommuner, landsting, regioner samt dess helägda bolag	50	10
3	Bostadsfinansieringsinstitut/säkerställda bostadsobligationer	80	25

Utöver ovan får placeringar ske genom insättning på konto samt deposit i bank, dock under förutsättning att placeringen kan göras likvid inom som längst 360 dagar.

Durationen i koncernens likviditetsportfölj ska vara som längst 1 år.

6. Skuldförvaltning

Upptagande av lån för Landstingets verksamheter sker inom den ram som Landstingsfullmäktige fastställt i samband med antagande av Strategiska planen.

För Bolagen beslutas upplåningsbehovet av bolagsstyrelsen. Bolagsstyrelsen tillskriver Landstingsstyrelsen om behov av borgen föreligger för upptagande av lån.

6.1 Upplåning

Upptagande av lån för Landstinget och koncernen ska ske med syfte att er-hålla bästa möjliga villkor med beaktande av riskspridning mellan kreditinstitut och hänsyn till kreditportföljens sammansättning.

Upptagande av lån sker på delegation av Landstingsdirektören

Kreditportföljen ska beakta:

- Enhandsengagemang
- Lånens löptid
- Räntebindning
- Villkor i övrigt

Landstingsdirektören ansvarar för att en riskanalys upprättas och hålls uppdaterad över Landstinget och koncernens kreditportfölj.

6.2 Derivatinstrument

Syftet med att använda derivatinstrument är att minska och/eller sprida de med upplåningen förekommande riskerna. För samtliga derivatinstrument

gäller att de endast får användas under förutsättning att det finns en koppling till underliggande position. Derivatinstrument får endast användas för att minska eller sprida riskerna inom givna mandat.

Med derivat avses alla typer av swappar, terminer och optioner.

Normalt används följande finansiella instrument:

- Ränteterminer, FRA (Forward Rate Agreement)
- Räntheoptioner
- Caps and Floors (Räntetak och räntegolv)
- Ränteswappar

Övriga finansiella instrument får användas efter beslut i Landstingsstyrelsen.

Utställande av option får endast göras i kombination med köpt option sk collar eller korridor och endast under förutsättning att underliggande värde för den utställda optionen uppgår till högst det underliggande värdet för den köpta optionen.

6.3 Valutarisk

Upptagande av lån i annan valuta än kronor får ske efter beslut i Landstingsstyrelsen.

6.4 Leasing

Leasing avser alla avtal om hyra av lös egendom. I ett leasingavtal finns två parter, leasegivaren som finansierar egendom och leasetagaren som hyr egendom. Marknaden tillhandahåller olika former av leasing som möter olika behov. Avgörande för om Landstinget ska använda leasing eller inte som finansieringsform är den samlade ekonomiska bedömningen vid leasingtillfället. Varje beslut om leasingupphandling ska föregås av en skriftlig dokumentation som visar finansieringsformens för- och nackdelar i förhållande till egenfinansiering.

Upphandling och tecknande av leasingkontrakt sker på delegation av Landstingsdirektören. För bolagen sker upphandling och tecknande av kontrakt av verkställande direktören.

7. Borgen

Landstinget kan ingå borgen för företag och organisationer gällande ändamål som hör till Landstingets kompetensområde. Borgen får ingås endast om annan säkerhet ej anses tillräcklig eller om Landstingets borgen ej obetydligt minskar borgenstagarens räntekostnad.

7.1 Omfattning

1 För av Landstinget helägda företag får borgen omfatta:

- lån till investeringar (ges för helägda bolag som ramborgen)
- åtaganden i hyres- eller leasingavtal
- tillfällig upplåning såsom ett led i det finansiella samarbetet inom koncernen (koncernkontokredit).

2 För av Landstinget delägda företag får borgen omfatta:

- andel i åtaganden enligt vad som avtalas med andra delägare

7.2 Riskbedömning, säkerhet, avgifter

Beslut om borgen ska föregås av:

- analys av investerings- och driftkalkyler för avsedd borgensperiod
- bedömning av borgenstagarens förutsättningar att fullfölja sina åtaganden
- klarläggande av vad borgenstagaren har att lämna Landstinget som säkerhet för ett borgensåtagande, där denna tillgång skriftligen skall överlåtas till kreditgivaren som säkerhet för den kredit som Landstinget har borgensansvar för, alternativt att borgenstagaren skriftligen förbinder sig att inte pantsätta tillgången.

Borgen är en finansiell tjänst under risktagande och får inte lämnas på villkor som motverkar sund konkurrens.

Borgensavgift får förekomma dels för att uppnå konkurrensneutralitet, dels för att ge låntagaren incitament att avveckla/amortera lån mot kommunal borgen. Borgensavgift tas ut en gång per år och utgår som en procentuell avgift på gällande borgensåtaganden. Borgensavgiftens storlek ska i huvudsak motsvara skillnaden mellan räntenivån vid lån mot kommunal borgen och räntenivån vid lån mot annan säkerhet som låntagaren kan erbjuda. Huruvida förutsättningarna för att ta ut borgensavgift föreligger måste bedömas i varje enskilt borgensärende. Uttagande av borgensavgift fastställs i samband med upprättande av årsbudget och i varje enskilt tillkommande fall av landstingsstyrelsen.

7.3 Beslut om borgen

Landstingsfullmäktige beslutar om borgen. Ansökan inlämnas till Landstingsstyrelsen.

Landstingsstyrelsen får besluta om borgen på maximalt 20 miljoner kronor.

7.4 Uppföljning och redovisning

Borgenstagare ska för varje räkenskapsår till Landstinget inge årsredovisning omfattande förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning.

Borgenstagare ska utöver detta lämna de rapporter och uppgifter Landstinget begär.

Landstinget redovisar sina borgensåtaganden i erforderliga register hos ekonomiavdelningen samt i årsredovisningen och koncernredovisningen.

8. Kapitalförvaltning

8.1 Bakgrund

Landstinget har sedan 1997 avsatt medel för framtida finansiella åtaganden i första hand för pensionsändamål. Landstingsfullmäktige har att årligen fastställa budgetramar och ange hur verksamheten ska finansieras. Avsatta medel har en långsiktig karaktär men ska i sin förvaltning beakta Landstingets behov av att optimera finansieringen av sin verksamhet.

8.2 Tillåtna tillgångsslag

Portföljens medel får placeras i följande tillgångsslag.

- Räntebärande värdepapper utgivna i svensk valuta.

- Svenska och utländska aktier samt depåbevis och aktierelaterade instrument, t ex konvertibla skuldebrev, konvertibla vinstandelsbevis och teckningsoptioner
- Alternativa investeringar
- Likvida medel i svensk valuta

8.3 Fördelning av det totalt placerade kapitalet

Procenttalen nedan anger lägsta respektive högsta andel, som respektive tillgångsslag vid varje tidpunkt får utgöra av Portföljens totala marknadsvärde. Normalt skall relationen mellan aktier och räntebärande värdepapper vara 25 % aktier och 75 % räntebärande värdepapper. Om investering sker i sk alternativa investeringar skall andelen aktier minska med motsvarande belopp.

Tillgångsslag	Som lägst, %	Som högst, %
Räntebärande värdepapper	25	100
Aktier, varav högst 30% (av totala aktier) i aktiefond/-er med utländska aktier	0	40
Alternativa investeringar ¹ .	0	15
Likvida medel i svenska kronor	0	20

8.4 Räntebärande investeringar

Placering får ske i räntebärande värdepapper utgivna i svenska kronor. I det fall investering görs inom ramen för investeringsfond får även dessa fonder ha inslag av placeringar i räntebärande värdepapper utgivna i utländsk valuta, under förutsättning att dessa placeringar då i huvudsak valutasäkras till svenska kronor. För direktägda räntebärande värdepapper i svensk valuta gäller limiterna i tabellen nedan. Procenttalen i tabellen avser andelar av marknadsvärdet för tillgångsslaget räntebärande värdepapper.

Emittent-kategori	Emittent/värdepapper	Max andel per emittent-kategori, %	Max andel per emittent inom respektive emittent-kategori, %
1	Svenska staten eller av svenska staten garanterade värdepapper	100	100
2	Kommuninvest, svenska kommuner, lands-ting, regioner samt dess helägda bolag	50	10
3	Bostadsfinansieringsinstitut/säkerställda bostadsobligationer	80	25
4	Värdepapper med rating om lägst P2 eller A-2 (kort rating) eller BBB- eller Baa3 (lång rating)	25	10

Rating enligt ratinginstituten Standard & Poor's, Moody's eller motsvarande rating gjord av bank. En rating är en bedömning av sannolikheten att den kreditriskvärderade skulden kommer att återbetalas inom utsatt tid. Ratingen är avsedd att ge investerare information om låntagares kreditvärdighet. De värden för rating, som återfinns i kategori 4, motsvarar definitionen "Investment Grade".

Den genomsnittliga durationen i den räntebärande värdepappersportföljen ska vara högst 5 år.

¹ Med alternativa investeringar avses exempelvis hedgefonder, råvarufonder, valutfonder och strukturerade produkter

8.5 Aktier och aktierelaterade instrument

Av portföljens placeringar i svenska aktier och aktierelaterade instrument såsom exempelvis depåbevis, konvertibla skuldebrev och teckningsbevis, ska dessa vara börsnoterade, dvs. vara föremål för regelbunden handel på en reglerad marknad som är öppen för allmänheten och som står under tillsyn av tillsynsmyndighet. Vid nyintroduktion kan avsteg göras utifrån att aktierna enligt introduktionsprospektet har för avsikt att omgående börsintroduceras.

Av den förvaltade portföljen får högst 30 % av totala aktier placeras i utländska aktier och då enbart i värdepappersfonder.

Aktier hänförliga till en enskild emittent, eller emittenter inom samma koncern, får utgöra maximalt 10 procent av aktieportföljens totala marknadsvärde.

8.6 Alternativa investeringar

Genom att investera i alternativa investeringar med förväntad låg korrelation till aktier och räntor kan den totala portföljriskerna reduceras. Investeringarna ska i allt väsentligt leva upp till bestämmelserna i denna policy. Innan eventuell investering görs, krävs en noggrann gransknings- och urvalsprocess. Denna process ska dokumenteras skriftligt och användas som beslutsunderlag. Beslut om alternativa investeringar tas av landstingsstyrelsen.

8.7 Likvida medel

Likvida medel definieras som medel på bankräkning, depåkonto samt dagsinlåning. Övrig tidsbunden inlåning hänförs till räntebärande värdepapper vid beräkning av tillgångsslagens andelar enligt avsnitt "Limiterna för tillgångsslag".

8.8 Investeringsfonder

Placering får ske i andelar i investeringsfond vars placeringsinriktning i allt väsentligt överensstämmer med bestämmelserna i denna policy, och som står under tillsyn av myndighet eller annat behörigt organ inom EU.

8.9 Derivatinstrument

Derivatinstrument får inte nyttjas i förvaltningen. Detta gäller dock inte då placering sker i investeringsfonder som utnyttjar derivatinstrument inom ramen för sin förvaltning.

8.10 Valutarisk

Valutarisken i aktieportföljen med globala aktier valutasäkras normalt inte. Skulle så vara påkallat ska Landstingsstyrelsen fatta särskilt beslut därom.

8.11 Etisk hänsyn

Förvaltning av Landstingets tillgångar ska präglas av etiskt ansvarstagande. Landstinget ska därför undvika att placera medel direkt i företag som systematiskt bedriver sin verksamhet i strid mot väletablerade internationella normer, framförallt FN Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella företag samt de internationella konventioner som Sverige har ratificerat.

Direkta placeringar ska vidare undvikas i värdepapper utgivna av företag med väsentlig del av omsättningen (5 %) från tillverkning eller försäljning av vapen och krigsmateriel, eller från tillverkning av alkohol eller tobaksprodukter.

Landstinget ska även tillämpa de etiska krav som anges ovan vid placeringar i investeringsfonder.

9. Motparter och limitavvikelser

9.1 Transaktioner

Godkända motparter vid transaktioner med Portföljens tillgångar är:

- a) svensk bank, värdepappersinstitut eller annat finansiellt institut som har Finansinspektionens tillstånd att bedriva handel med finansiella instrument eller valutor
- b) utländska institutioner som har tillstånd liknande det som anges i punkt a) och som står under tillsyn under myndighet eller annat behörigt organ.

9.2 Förvar

Portföljens tillgångar ska förvaras hos bank eller värdepappersinstitut, som har Finansinspektionens tillstånd att ta emot värdepapper för förvaring. Andelar i investeringsfonder registreras dock normalt hos fondbolaget, utan leverans till värdepappersinstitutet.

9.3 Överträdelse av övergripande limit

Vid beräkning av portföljens värde och övergripande limit ska dess tillgångar värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om en övergripande limit överskrids ska tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart det lämpligen kan ske, varvid skälig hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om övergripande limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

Landstingsdirektören ska rapportera över- respektive underskridande till Landstingsstyrelsen, med beskrivning av orsaken till förändringen samt förslag till åtgärd.

När extern förvaltare anlitas ska över- respektive underskridande av limiter enligt förvaltningsuppdraget rapporteras till Landstingsdirektören. Den ska innehålla beskrivning av orsaken till förändringen samt förslag till åtgärd.

10. Externa förvaltare

10.1 Extern förvaltares behörighet

Vid extern förvaltning av Portföljens tillgångar gäller att:

- förvaltaren har Finansinspektionens tillstånd att förvalta annans finansiella instrument,
- sådant uppdrag ska grundas på skriftligt avtal samt att
- förvaltaren ska åta sig att följa tillämpliga delar av landstingets placeringsriktlinjer.

10.2 Urvalskriterier för externa förvaltare

Vid val av förvaltare kommer en samlad bedömning av olika kriterier att ligga till grund för beslut. Historiska resultat, organisation, arbetssätt och pris är exempel på kriterier som kommer att beaktas.

10.3 Avveckling av förvaltare och fonder

En övergripande samlad bedömning görs om huruvida förvaltare eller fonder ska avvecklas. I en sådan bedömning beaktas historisk prestation samtidigt som framtida prestation och övriga relevanta faktorer bedöms.

11. Rapportering och uppföljning

11.1 Rapporteringens syfte

Rapporteringens syfte är att informera om Portföljens resultat och exponering i relation till fastställda limiter.

11.2 Rapportering

Landstingsstyrelsen ska erhålla periodiska rapporter över avkastning och värdeutvecklingen av portföljen.

Landstingsstyrelsen ska regelbundet erhålla rapport om Portföljens:

- avkastning,
- procentuella fördelning på olika tillgångsslag,
- innehav av värdepapper,
- genomsnittliga duration för innehavet av räntebärande värdepapper,
- eventuella avvikelser från dessa placeringsriktlinjer, avvikelserns orsak samt vidtagen åtgärd eller förslag till åtgärd.

Vid beräkning av kapitalets avkastning och limit, ska tillgångarna värderas med ledning av gällande marknadsvärde.

11.3 Utvärdering

Utvärdering av kapitalförvaltningen sker fortlöpande mot det mål som gäller för Portföljens avkastning i form av förändringen i KPI + 3,0 procentenheter över en rullande femårsperiod.

Utvärdering av likviditetsförvaltningen sker fortlöpande mot förändring av Statsskuldsväxelräntan (SSVX) 3 månader.

Vidare ska delportföljerna redovisas mot följande index:

Tillgångsslag	Index
Svenska räntebärande värdepapper	50 % OMRX Bond 50 % OMRX T-bill
Svenska aktier	SIX Portfolio Return Index
Globala aktier	MSCI World Net Dividend Reinvest
Alternativa investeringar	Relevant index beroende på placering

12. Förvaltning av andra organisationers medel

Förvaltning av annan organisations medel (t ex stiftelse) sker i enlighet med placeringsriktlinjer särskilt antagna för detta ändamål.

13. Övergångsregler

I den utsträckning det är påkallat ska landstingsstyrelsen meddela övergångsregler från tidigare finanspolicy.

Bilaga 1. Hel- och delägda bolag/stiftelser där Landstinget har ett rättsligt inflytande

- Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Norrbotten
- Norrbottenbanan AB
- Almi företagspartner Nord AB
- Matlaget i Gällivare AB
- Informationsteknik i Norrbotten AB
- Filmpool Nord AB
- BD Pop AB
- Norrbottens Energikontor AB
- Garnisfastigheter AB
- Stiftelsen Ajtte- Svenskt Fjäll- och samemuseum
- Stiftelsen Norrbottensteatern
- North Sweden Datacenter Location AB
- Investeringar i Norrbotten AB

Bilaga 2. Definitioner av begrepp som förekommer i finanspolicyn

Finansiella institut	Fysiska och juridiska personer som vill ägna sig åt valutaväxling i väsentlig omfattning eller annan finansiell verksamhet betecknas som finansiella institut. (Finansinspektionen)
Borgen	Borgen innebär ett löfte att betala en skuld för någon annan om denne inte betalar.
Caps and Floors (räntetak och räntegolv)	Med ett räntetak sätts en övre gräns för den rörliga räntan på ett lån så att den aldrig överstiger en viss nivå oavsett hur marknadsräntan utvecklas Med ett räntegolv sätts en undre gräns för den minimiavkastning en placering ska ge, oavsett hur marknadsräntan utvecklas och betalar för detta en premie.
Collar (räntekorridor)	Ett avtal om en räntekorridor består av ett tak för hur mycket ränta som betalas vid en ränteuppgång och ett golv för vad som lägst erläggs vid räntesänkningar. Räntan tillåts därmed variera inom ett i förväg definierat spann.
Dagsinlåning	Kortfristig inlåning som banker och finansinstitut upptar som oftast grundar sig på aktuell interbankränta.
Deposit	Tidsbunden placering i bank med i förväg bestämd förfallotidpunkt. Tillåter ej förtida uttag.
Depåbevis	Dokument som styrker äganderätt till utländska aktier som är börsnoterade i Sverige
Duration	Den genomsnittliga återstående löptiden i en portfölj av flera räntebärande instrument exempelvis statsobligationer. Ju längre duration dess då större påverkan får en ränteförändring på värdet av portföljen.
Finansnetto	Skillnaden mellan de finansiella intäkterna och kostnaderna
FN:s Global Compact	Bildades på uppmaning av FN:s generalsekreterare Kofi Annan 1999 vid "World Economic Forum" i Da-vos. Syftet var att skapa internationella principer kring mänskliga rättigheter, arbetsrättsliga frågor, miljö och korruption riktade till företag. Principerna grundar sig på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, ILO:s grundläggande konventioner om de mänskliga rättigheterna i arbetslivet, Rio-deklarationen samt FN:s konvention mot korruption
FRA (Forward Rate Agreement)	Avtal om att en viss räntesats ska gälla under en bestämd tidsperiod
FRN obligation	Forward Rate Notes. Används som benämning för kreditobligationer där räntevillkoren fastställs i kortare intervall än obligationens löptid. En FRN obligation kan vara särskilt intressant för placerare i en stigande räntemarknad.
Hedgefond	Ett sammanfattande begrepp för olika typer av specialfonder. Gemensamt är att de har friare regler för sina placeringar än exempelvis aktiefonder. De kan använda belåning, blankning och placeringar i olika typer av derivat för att öka sin avkastning. Affärsidén bygger på att fonden alltid ska ge positiv avkastning oavsett hur det går på börsen.

Investeringsfond	Gemensam benämning på värdepappersfonder och specialfonder.
Kommunallagen 8 kap §§ 2-3	<i>Medelsförvaltningen</i> 2 § Kommuner och landsting skall förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. § Fullmäktige skall meddela närmare föreskrifter om medelsförvaltningen.
Konsumentprisindex/KPI	Är det mest använda måttet för prisutveckling och används bl.a. som inflationsmått och vid avtalsreglering. KPI avser att visa hur konsumentpriserna i genomsnitt utvecklar sig för hela den privata inhemska konsumtionen, de priser konsumenterna faktiskt betalar.
Konvertibla skuldebrev	Konvertibla skuldebrev är räntebärande värdepapper som efter en viss tid får konverteras till aktier
Konvertibla vinstandelsbevis	En vinstandel som vid en framtida tidpunkt kan bytas mot aktier i företaget till en viss kurs. Löper med ränta som följer aktiens utdelning.
Leasing	Ett finansiellt leasingavtal innebär i allt väsentligt att leasetagaren åtnjuter de ekonomiska förmåner och bär de ekonomiska risker som förknippas med ägandet av objektet. Finansiell leasing omfattar i regel tre parter: leverantör, finansiär och leasetagare. Vid finansiell leasing står leasetagaren själv för service, underhåll, försäkringar etc. Kontraktstiden vid finansiell leasing överensstämmer vanligtvis med objektets ekonomiska livslängd. Avtalet är normalt inte upp-sägningsbart. Äganderätten kan, men behöver inte, slutligen övergå till leasetagaren.
MSCI World Net Dividend Reinvested	Globalt aktieindex som inkluderar de årliga utdelningarna.
OECDs riktlinjer för multinationella företag	OECD:s riktlinjer för multinationella företag är gemensamma rekommendationer till företag från 40 regeringar riktade till multinationella företag. De tillhandahåller frivilliga principer och normer för hur affärsverksamhet kan bedrivas på ett ansvarsfullt sätt som är förenligt med bl.a. gällande lag, mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljöskydd, bekämpande av mutor, konsumentskydd och konkurrens.
OMRX Bond	Är ett index för Riksgäldskontorets och bostads institutens upplåning via obligationer.
OMRX Treasury Bill Index	Är ett index för Riksgäldskontorets upplåning av statsskuldväxlar
Ramborgen	Ett i förväg definierat belopp inom vilket långgivaren får omsätta och uppta nya lån utan särskilt nytt beslut om borgen.

Rating	<p>En värdering oftast av ett oberoende värderingsinstitutet över emittentens förmåga att fullgöra sina åtagande för ett visst givet låne-/program med avseende på återbetalning och räntekompensation.</p> <p>Beroende på risknivå graderas värdepapper enligt en skala där AAA utgör lägst risk för störningar i fullgörande och där D utgör störst risk för fullgörande av åtaganden. Värderingsinstituten följer så kallade default och sammanställer statistik och beräknar sannolikheter för default i respektive klass.</p> <table border="1" data-bbox="628 506 1246 1151"> <thead> <tr> <th>Fitch</th> <th>S&P</th> <th>Moody's</th> <th colspan="2">Rating grade description (Moody's)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>AAA</td> <td>AAA</td> <td>Aaa</td> <td rowspan="3">Investment grade</td> <td>Minimal credit risk</td> </tr> <tr> <td>AA+</td> <td>AA+</td> <td>Aa1</td> <td rowspan="3">Very low credit risk</td> </tr> <tr> <td>AA</td> <td>AA</td> <td>Aa2</td> </tr> <tr> <td>AA-</td> <td>AA-</td> <td>Aa3</td> </tr> <tr> <td>A+</td> <td>A+</td> <td>A1</td> <td rowspan="3">Low credit risk</td> <td rowspan="3">Moderate credit risk</td> </tr> <tr> <td>A</td> <td>A</td> <td>A2</td> </tr> <tr> <td>A-</td> <td>A-</td> <td>A3</td> </tr> <tr> <td>BBB+</td> <td>BBB+</td> <td>Baa1</td> <td rowspan="3">Investment grade</td> <td rowspan="3">Moderate credit risk</td> </tr> <tr> <td>BBB</td> <td>BBB</td> <td>Baa2</td> </tr> <tr> <td>BBB-</td> <td>BBB-</td> <td>Baa3</td> </tr> <tr> <td>BB+</td> <td>BB+</td> <td>Ba1</td> <td rowspan="3">Speculative grade</td> <td rowspan="3">Substantial credit risk</td> </tr> <tr> <td>BB</td> <td>BB</td> <td>Ba2</td> </tr> <tr> <td>BB-</td> <td>BB-</td> <td>Ba3</td> </tr> <tr> <td>B+</td> <td>B+</td> <td>B1</td> <td rowspan="3">High credit risk</td> <td rowspan="3">High credit risk</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>B</td> <td>B2</td> </tr> <tr> <td>B-</td> <td>B-</td> <td>B3</td> </tr> <tr> <td>CCC+</td> <td>CCC+</td> <td>Caa1</td> <td rowspan="3">Speculative grade</td> <td rowspan="3">Very high credit risk</td> </tr> <tr> <td>CCC</td> <td>CCC</td> <td>Caa2</td> </tr> <tr> <td>CCC-</td> <td>CCC-</td> <td>Caa3</td> </tr> <tr> <td>CC</td> <td>CC</td> <td>Ca</td> <td rowspan="3">Speculative grade</td> <td rowspan="3">In or near default, with possibility of recovery</td> </tr> <tr> <td>C</td> <td>C</td> <td></td> </tr> <tr> <td>DDD</td> <td>SD</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>DD</td> <td>D</td> <td></td> <td rowspan="2">Speculative grade</td> <td rowspan="2">In default, with little chance of recovery</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Fitch	S&P	Moody's	Rating grade description (Moody's)		AAA	AAA	Aaa	Investment grade	Minimal credit risk	AA+	AA+	Aa1	Very low credit risk	AA	AA	Aa2	AA-	AA-	Aa3	A+	A+	A1	Low credit risk	Moderate credit risk	A	A	A2	A-	A-	A3	BBB+	BBB+	Baa1	Investment grade	Moderate credit risk	BBB	BBB	Baa2	BBB-	BBB-	Baa3	BB+	BB+	Ba1	Speculative grade	Substantial credit risk	BB	BB	Ba2	BB-	BB-	Ba3	B+	B+	B1	High credit risk	High credit risk	B	B	B2	B-	B-	B3	CCC+	CCC+	Caa1	Speculative grade	Very high credit risk	CCC	CCC	Caa2	CCC-	CCC-	Caa3	CC	CC	Ca	Speculative grade	In or near default, with possibility of recovery	C	C		DDD	SD	C	DD	D		Speculative grade	In default, with little chance of recovery	D		
Fitch	S&P	Moody's	Rating grade description (Moody's)																																																																																												
AAA	AAA	Aaa	Investment grade	Minimal credit risk																																																																																											
AA+	AA+	Aa1		Very low credit risk																																																																																											
AA	AA	Aa2																																																																																													
AA-	AA-	Aa3																																																																																													
A+	A+	A1	Low credit risk	Moderate credit risk																																																																																											
A	A	A2																																																																																													
A-	A-	A3																																																																																													
BBB+	BBB+	Baa1	Investment grade	Moderate credit risk																																																																																											
BBB	BBB	Baa2																																																																																													
BBB-	BBB-	Baa3																																																																																													
BB+	BB+	Ba1	Speculative grade	Substantial credit risk																																																																																											
BB	BB	Ba2																																																																																													
BB-	BB-	Ba3																																																																																													
B+	B+	B1	High credit risk	High credit risk																																																																																											
B	B	B2																																																																																													
B-	B-	B3																																																																																													
CCC+	CCC+	Caa1	Speculative grade	Very high credit risk																																																																																											
CCC	CCC	Caa2																																																																																													
CCC-	CCC-	Caa3																																																																																													
CC	CC	Ca	Speculative grade	In or near default, with possibility of recovery																																																																																											
C	C																																																																																														
DDD	SD	C																																																																																													
DD	D		Speculative grade	In default, with little chance of recovery																																																																																											
D																																																																																															
Reglerad marknad	<p>Kallas de börser som erhållit tillstånd från Finansinspektionen att driva börsverksamhet. Finansinspektionen ger också tillstånd att driva handelsplattformar. Det är två olika typer av tillstånd med olika prövningar och krav. Skillnaden gäller främst hur själva marknadsplatsen drivs och vilket regelverk som gäller för de anslutna bolagen. Handeln med aktierna sker i princip på samma vis oavsett marknadsplatsens status.</p>																																																																																														
Råvarufond	<p>Fond med innehav i råvaror eller som på andra sätt är exponerad mot råvarumarknaden, exempelvis via aktier i råvaruföretag. En råvarufond kan exempelvis vara exponerad mot energi (el, olja, gas), jordbruksprodukter (spannmål) och ädelmetaller (guld, silver).</p>																																																																																														
Ränteoption	<p>Avtal om en räntenivå i dag för en framtida datum bestämd affär om upplåning eller placering. Valfritt för köparen (låntagaren, placeraren) att vid affärstidpunkten avgöra om affären ska genomföras eller ej.</p>																																																																																														
Ränteswap	<p>Avtal mellan två parter om en utväxling eller ett byte av räntebetalningar under en given löptid</p>																																																																																														
Räntetermin	<p>Ett avtal där den ena parten skriver under på att betala motparten en överenskommen ränta på ett kapitalbelopp vid ett i förväg fastställt betalningstillfälle. Ränteterminer reducerar risken i en placering eller ett lån genom att skydda mot oönskade förändringar i marknadsräntan.</p>																																																																																														

SIX Portfolio Return Index	Avkastningsindex för aktiefonder, där ingen enskild aktie enligt gällande regler får ha högre vikt än 10 procent.
Strukturerade produkter	En strukturerad produkt är värdepapper som består av flera, oftast två, olika typer av finansiella instrument. Vanligt är en kombination av indexobligationer och aktieindexobligationer. De kan även bestå av aktier, optioner och terminer. Strukturerade produkter kan konstrueras med eller utan kapitalskydd.
Säkerställd bostadsobligation	Obligationer med säkerhet bestående av hypotekskrediter som är förenade med inteckning i bland annat fast egendom.
Teckningsoption	Ett värdepapper som ger innehavaren rätt att köpa en nyemitterad aktie till en viss kurs under en bestämd tid.
Tillsynsmyndighet	Granskningsenhet som agerar med stöd av lag och möjlighet att besluta om någon form av ingripande. I Sverige avses Finansinspektionen. I andra länder dess motsvarighet.
Valutafond	Fond som tar positioner i en valuta mot en annan. Flera faktorer påverkar valutarörelser varför strategin kan se olika ut för olika valutafonder. Avkastningen på investeringar i valutamarknaden hänger normalt inte samman med utvecklingen på aktie- och räntemarknaden.
Värdepappersinstitut	Kallas de organisationer som fungerar som mellanhänder mellan aktörerna och infrastrukturen på värdepappersmarknaden. Instituterna, vars verksamhet är hårt reglerad, finns mellan emittenter, investerare, marknadsplatser och clearingorganisationer